

Phialophora cinerescens

I. ORGANISMA APRAKSTS

Nosaukums: *Phialophora cinerescens* (Wollenweber) van Beyma

Sinonīms: *Verticillium cinerescens* Wollenweber

Sistemātika: Fungi: Ascomycetes: Hypocreales

Latviskais nosaukums: Neļķu vīte

Bayer kods: PHIACI

SAIMNIEKAUGI

Galvenais saimniekaugs ir neļķes *Dianthus caryophyllus*. Var bojāt arī citus dārzos audzētos *Caryophyllaceae* dzimtas augus.

NORMATĪVIE AKTI

LR Ministru kabineta 2004. gada 30.marta noteikumi Nr. 218 "Augu karantīnas noteikumi":

- *Phialophora cinerescens*: 4. pielikums A daļa II nodaļa (c) 5.punkts

EKONOMISKĀ NOZĪME

Kopš 1950. gada *P. cinerescens* nozīmība ir palielinājusies, šobrīd tas tiek uzskatīts par vienu no šīs kultūras ekonomiski visnozīmīgākajiem patogēniem neļķu ražotājvalstīs Eiropā. Ieviesusies, šī slimība ir ļoti grūti apkarojama.

GEOGRĀFISKĀ IZPLATĪBA

Eiropa: Apvienotā Karaliste, Beļģija, Bulgārija, Dienvidslāvija, Francija, Grieķija, Horvātija, Itālija, Īrija, Krievija, **Latvija**, Nīderlande, Norvēģija, Polija, Rumānija, Spānija, Ukraina, Ungārija, Vācija.

Āzija: Ķīna.

Dienvidamerika: Kolumbija.

Ziemeļamerika: ASV, Kanāda.

Okeānija: Jaunzēlande.

BIOLOGIJA

Sēne augsnē saprofitiski var saglabāties vairākus gadus (līdz 13 gadiem).

Optimālā temperatūra slimības attīstībai ir 17°C-20°C, lai veidotos sporas - 18°C-23°C. Visstraujāk slimība attīstās no novembra līdz maijam. Vasarā augstā temperatūra slimības attīstību aizkavē.

Infekcija augā nonāk caur brūcēm saknēs, tālāk iekļūst vadaudu sistēmā un izplatās pa visu augu.

Inkubācijas periods ir samērā garš. Simptomi, atkarībā no temperatūras un šķirnes, parādās sešu nedēļu līdz dažu mēnešu laikā.

IZPLATĪŠANĀS VEIDI

Lokālais: ar augsni un augsnē esošo ūdeni.

Lielos attālumos: ar inficētu stādāmo un pavairojamo materiālu.

II. KONTROLES STRATĒGIJA

SIMPTOMI

Vadaudu slimība, kas izraisa vispirms apakšējo lapu, pēc tam visa auga ātru novīšanu un atmiršanu.

Inficētie augi, kuri zaudējuši turgoru, iegūst zilganpelēku nokrāsu.

10-15 cm augstumā no sakņu kakliņa redzami nobrūnējuši vadaudi.

Bieži, kamēr sēne attīstās audos, inficētajiem augiem vairākus mēnešus neparādās nekādi simptomi. Līdz ar to slimību grūti atklāt sākuma stadijā.

Inficēto augu saknes ārēji izskatās veselas. Stublāja griezumā redzami tumšāki nobrūnējuši audi, sevišķi pārkoksnētā daļā.

IESPĒJAMS SAJAUKT

Ar vīti, ko izraisa sēne *Fusarium oxysporum* f.sp. *dianthi*.

PĀRBAUDES PERIODI UN METODES

Pārbaudes veic augu veģetācijas periodā.

Aizdomīgiem augiem gareniski pārgriež stublāju, lai pārlicinātos vai iekšējie audi nav ieguvuši brūnganu nokrāsu.

PARAUGU NONEMŠANA

Paraugam ņem stublājus, uz kuriem redzami simptomi, un nosūta tos uz laboratoriju precīzai diagnostikai.

FITOSANITĀRIE PASĀKUMI

Slimību tiešā veidā grūti apkarot.

Profilaktiskie pasākumi:

- instrumentu dezinficēšana,
- vesela stādāmā materiāla izmantošana,
- substrāta nomaiņa vai sterilizācija (ar termoapstrādi vai fumigāciju).

Bibliogrāfiskās atsauces:

- EPPO CABI, 1997 Quarantine Pests for Europe, p. 856 - 859.